

Zakład Badań Biochemicznych

ul. Broniewskiego 24, 71-460 Szczecin

Tel: (91) 441 48 06 ; fax. (91) 441 48 07

Kierownik: prof. dr hab. n. med. i zdr. inż. Karolina Skonieczna-Żydecka

Szczecin, 23.01.2026

Recenzja rozprawy doktorskiej

mgr Aleksandra Hyży

„Projektowanie, wdrażanie i ocena skuteczności interwencji żywieniowych w miejscu pracy – podejście oparte na dowodach naukowych i uwarunkowaniach psychospołecznych”

Rozprawa doktorska w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, dyscyplina: nauki o zdrowiu

Warszawski Uniwersytet Medyczny

1. Ocena ogólna i znaczenie pracy

Przedłożona rozprawa doktorska stanowi dojrzałe, bardzo dobrze zaprojektowane i wzorcowo przeprowadzone opracowanie naukowe, podejmujące jedno z kluczowych wyzwań współczesnego zdrowia publicznego – skuteczne projektowanie, wdrażanie oraz ocenę interwencji żywieniowych w środowisku pracy. Autorka podejmuje problem o wysokiej aktualności epidemiologicznej, społecznej i systemowej, odnoszący się bezpośrednio do narastającego obciążenia populacji chorobami dietozależnymi, nierównościami zdrowotnymi oraz wyzwaniem z utrzymaniem zdrowia osób w wieku produkcyjnym.

Na szczególne podkreślenie zasługuje fakt, że rozprawa wykracza poza klasyczne, opisowe ujęcie zagadnienia, oferując spójny, logiczny i wielopoziomowy model integrujący dowody naukowe, ramy teoretyczne zmiany zachowania oraz empiryczną weryfikację zaprojektowanych działań. Autorka konsekwentnie pokazuje, że skuteczność interwencji żywieniowych nie wynika wyłącznie z treści zaleceń, lecz z ich osadzenia w kontekście psychospołecznym, organizacyjnym i kulturowym miejsca pracy. Takie podejście odpowiada najwyższym standardom badań aplikacyjnych w zdrowiu publicznym i czyni rozprawę istotną nie tylko z perspektywy akademickiej, lecz również

praktyki decyzyjnej i polityki zdrowotnej, zarówno na poziomie krajowym, jak i międzynarodowym.

2. Oryginalność i wartość naukowa

Rozprawa została oparta na jednotematycznym, konsekwentnie zbudowanym cyklu trzech publikacji, opublikowanych w renomowanym czasopiśmie *Nutrients*, o łącznej punktacji 420 pkt MEiN oraz łącznym Impact Factor 14,8. Dobór prac tworzy logiczną, progresywną i merytorycznie spójną ścieżkę badawczą – od syntezy dowodów naukowych, przez analizę psychospołecznych uwarunkowań zachowań żywieniowych, po projektowanie i pilotażową ocenę interwencji.

Na tle istniejącej literatury międzynarodowej rozprawa wyróżnia się:

- konsekwentnym i krytycznym zastosowaniem paradygmatu Evidence-Based Practice,
- pogłębioną integracją modeli teoretycznych,
- silnym osadzeniem badań w realiach organizacyjnych i decyzyjnych środowiska pracy,
- uwzględnieniem perspektywy pracownika jako aktywnego uczestnika procesu zmiany,
- naciskiem na możliwość implementacji i skalowania zaproponowanych rozwiązań.

Autorka nie tylko trafnie identyfikuje luki badawcze, ale w sposób przekonujący i metodycznie poprawny je adresuje, proponując rozwiązania, które mogą stanowić punkt odniesienia dla dalszych badań oraz praktyki zdrowia publicznego.

3. Metodologia i rzetelność badań

Zastosowane podejście metodologiczne należy ocenić jako wzorowe. Przegląd parasolowy został przeprowadzony zgodnie z wytycznymi PRISMA, z krytyczną oceną jakości badań, co zapewnia wysoką wiarygodność wniosków. Badania empiryczne – zarówno przekrojowe, jak i pilotażowe interwencyjne – zostały zaprojektowane adekwatnie do stawianych celów, z właściwym doбором narzędzi, analiz statystycznych i interpretacji wyników.

Na uznanie zasługuje transparentność raportowania, świadomość ograniczeń badań pilotażowych oraz ostrożność w formułowaniu wniosków. Autorka wykazuje bardzo dobrą znajomość zarówno metod ilościowych, jak i koncepcji psychologicznych wykorzystywanych w zdrowiu publicznym.

4. Styl, język i struktura pracy

Rozprawa została napisana klarownym, precyzyjnym i dojrzałym językiem naukowym. Wywód jest logiczny, konsekwentny i bardzo dobrze zorganizowany. Na szczególne podkreślenie zasługuje umiejętność syntetyzowania rozległej literatury oraz jasnego oddzielania opisu wyników od ich interpretacji.

Styl narracji jest spójny, zdyscyplinowany i wyjątkowo przyjazny dla czytelnika, co nie zawsze jest standardem w pracach doktorskich o dużym stopniu złożoności teoretycznej. Praca może być traktowana jako wzorcowy przykład rozprawy doktorskiej w obszarze nauk o zdrowiu.

5. Znaczenie praktyczne i implikacje dla polityki zdrowotnej

Jednym z największych atutów rozprawy jest jej wybitna wartość aplikacyjna. Zaprezentowane wnioski mają bezpośrednie przełożenie na projektowanie, wdrażanie i ewaluację programów promocji zdrowia w miejscu pracy, opartych na rzetelnych podstawach naukowych, a jednocześnie dostosowanych do realnych uwarunkowań organizacyjnych i psychospołecznych.

Praca dostarcza argumentów i narzędzi, które mogą być wykorzystane w krajowych strategiach prewencji chorób niezakaźnych, programach zdrowia pracowników i well-being w miejscu pracy, politykach ograniczania nierówności zdrowotnych, inicjatywach z zakresu zdrowia publicznego i medycyny pracy.

Wyniki rozprawy mają szczególne znaczenie dla krajów rozwijających się, w których środowisko pracy stanowi jedno z najważniejszych, a często jedyne stabilne miejsce oddziaływania prozdrowotnego na osoby dorosłe. W tym kontekście rozprawa mgr Aleksandry Hyży może być traktowana jako modelowe opracowanie wspierające transfer wiedzy naukowej do praktyki systemowej.

Z tego względu opracowanie to powinno znaleźć się w obszarze zainteresowania instytucji odpowiedzialnych za kształtowanie polityki społecznej i zdrowotnej. W szczególności Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, a także instytucje odpowiedzialne za zdrowie publiczne, powinny dysponować tego typu analizami jako podstawą do projektowania i oceny interwencji systemowych.

6. Pytania do ustosunkowania się w trakcie obrony

Mając na uwadze wysoki poziom merytoryczny rozprawy oraz jej silny charakter aplikacyjny, proponuję, aby w trakcie publicznej obrony Doktorantka odniosła się do następujących kwestii:

1. Które elementy zaproponowanego modelu projektowania interwencji żywieniowych Autorka uznaje za najbardziej uniwersalne i możliwe do bezpośredniego wykorzystania w kształtowaniu polityk zdrowia publicznego, w szczególności w krajach o ograniczonych zasobach systemowych?
2. Jakie czynniki Autorka uznaje za kluczowe dla utrzymania długoterminowej skuteczności interwencji żywieniowych w środowisku pracy oraz ich skalowania z poziomu pilotażowego do rozwiązań systemowych?
3. W jaki sposób, zdaniem Autorki, interwencje żywieniowe realizowane w miejscu pracy mogą przyczyniać się do zmniejszania nierówności zdrowotnych w populacji osób dorosłych i jakie warunki muszą być spełnione, aby efekt ten był realny i trwały?

7. Wniosek końcowy i rekomendacja

Podsumowując, rozprawa doktorska mgr Aleksandry Hyży spełnia zawiązanie wszystkie ustawowe (Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz.U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.), w szczególności art. 186 ust. 1–3 oraz art. 187 ust. 1–4,) i merytoryczne kryteria stawiane rozprawom doktorskim w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu. Praca wyróżnia się wysokim poziomem naukowym, wzorcową metodologią, klarownością wyводу oraz wyjątkową użytecznością praktyczną i systemową.

W związku z powyższym przedstawiam Radzie Dyscypliny Nauki o Zdrowiu WUM wniosek dopuszczenie mg Aleksandry Hyży do dalszych etapów przewodu doktorskiego i nadanie stopnia doktora w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauk o zdrowiu, **Jednocześnie wnioskuję o wyróżnienie rozprawy przez Radę Dyscypliny Nauk o Zdrowiu Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego**, jako pracy o szczególnych walorach naukowych, aplikacyjnych i znaczeniu dla polityki zdrowia publicznego.